

ОРГАНІЗАЦІЯ, ПРИЗНАЧЕННЯ ТА РЕГУЛЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НОТАРІУСА У НІМЕЧЧИНІ ТА ФРАНЦІЇ

МЕДИНСЬКА Анжела Володимирівна - приватний нотаріус

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-2802-2652>

УДК 347.961

DOI 10.32782/EP.2021.2.37

У даній статті детально проаналізовано класичні моделі латинського нотаріату на прикладі Німеччини та Франції, порівнюючи їх особливості та вплив на суспільство. Зосереджено увагу на організації діяльності нотаріусів, процесі їх відбору та підготовки, а також на їх ролі у захисті прав і законних інтересів громадян, де нотаріуси виконують функції незалежних представників держави. Наголошується на значенні професійної кваліфікації та незалежності нотаріусів, а також на важливості нормативної регуляції у цій сфері для забезпечення високої якості послуг. Досліджено переваги та недоліки законодавства про нотаріат у Німеччині та Франції, зокрема щодо контролю за призначенням нотаріусів та їхньою роллю у суспільстві.

Наголошено, що досвід Німеччини та Франції може бути корисним для України з огляду на необхідність зміцнення незалежності нотаріусів шляхом посилення законодавчих гарантій та чіткого розмежування їхніх функцій задля забезпечення неупередженості та довіри до нотаріальних дій. Акцентовано увагу на необхідності впровадити належні механізми контролю за кількістю нотаріусів та забезпечити рівномірний розподіл нотаріусів по території країни, щоб усі громадяни мали рівний доступ до нотаріальних послуг. Констатовано, що запозичення досвіду Німеччини та Франції може допомогти Україні підвищити довіру до нотаріальних дій, а також сприяти соціальній справедливості та доступності нотаріальних послуг для всіх громадян.

Ключові слова: нотаріус, призначення нотаріуса, нотаріальні послуги, правовий статус нотаріуса, кваліфікація, незалежність нотаріуса, доступність нотаріальних послуг.

Постановка проблеми

Нотаріат відіграє ключову роль у правовій системі багатьох країн, забезпечуючи юридичну стабільність у цивільно-правових відносинах. У контексті глобалізації та інтеграційних процесів, а також необхідності удосконалення українського нотаріату, особливо актуальним стає питання порівняння різних моделей нотаріату та їх адаптації до умов конкретної країни. З огляду на це, дослідження організації систем нотаріату у європейських країнах, має важливе значення для України, яка прагне реформувати свою правову систему та забезпечити ефективне функціонування нотаріальних інституцій.

Латинський нотаріат, до якого відносяться системи нотаріату у Німеччині та Франції, є більш наближеним до української моделі, характеризується незалежністю нотаріусів, високим рівнем їхньої професійної підготовки та державним контролем за їх діяльністю. Саме тому, знання особливостей функціонування цієї моделі дозволить Україні впроваджувати найкращі практики та уникати можливих помилок у реформуванні своєї національної системи нотаріату. Видається, досвід таких країн, як Німеччина та Франція, може бути корисним для удосконалення законодавства та підвищення якості надання нотаріальних послуг.

З огляду на це, основна проблема дослідження полягає у визначенні ключових елементів оптимальної моделі нотаріату для України, яка б відповідала її правовій системі, враховувала б національні особливості, сучасні виклики з огляду на збройний конфлікт на сході України та забезпечувала високий рівень правового захисту фізичних та юридичних осіб. На особливу увагу заслуговують питання, які стосуються вивчення прикладів функціонування нотаріату в Німеччині та Франції, зокрема особливостей правового статусу нотаріусів, процедур їх призначення та контролю за їх діяльністю. Таким чином, дослідження даної проблематики сприятиме розробці ефективних механізмів реформування нотаріальної системи в Україні, забезпеченню високих стандартів професіоналізму та довіри до нотаріальних дій, а також зміцненню правового порядку в державі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

З огляду на важливість удосконалення системи нотаріату в Україні, дослідження зарубіжного досвіду побудови системи нотаріату у різних європейських країнах є актуальним та затребуваним. Особливе місце у таких дослідженнях належать саме дослідженню правового статусу нотаріуса, роль якого у західних державах та суспільствах важко переоцінити. На особливу увагу у вивченні зарубіжного досвіду нотаріату заслуговують праці таких науковців як Шевчук Л., Ільєвої Н., Ковальчука С., Гончарова А., Шестак О. та інші. Попри це, подальші дослідження у даній галузі є надзвичайно важливими, оскільки глибокий аналіз і впровадження найкращих практик, запозичених з інших країн, може сприяти підвищенню ефективності нотаріальної діяльності в Україні. Це, у свою чергу, забезпечить більший захист прав і законних інтересів громадян, сприятиме зменшенню кількості судових спорів та підвищить рівень правової культури в суспільстві.

Особливо важливими є дослідження, що стосуються професійної підготовки та підвищення кваліфікації нотаріусів, їх незалежності у виконанні службових обов'язків,

а також технологічного забезпечення нотаріальних процесів. Вивчення досвіду таких країн, як Німеччина та Франція, де латинська система нотаріату успішно функціонує, може дати цінні інструменти для реформування та оптимізації української нотаріальної системи. З огляду на це, подальші наукові напрацювання мають не тільки теоретичну, але й практичну цінність, оскільки сприятимуть покращенню правового регулювання та підвищенню рівня довіри громадян до нотаріальних органів.

Метою даного дослідження є вивчення окремих елементів моделей нотаріату Німеччини та Франції, зокрема їх організаційних аспектів, порядку добору на посаду, притягнення до відповідальності та інших ключових характеристик, а також визначення оптимальних практик для вдосконалення системи нотаріату в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження

На сьогодні у світі існує дві класичні моделі нотаріату - латинська та англосаксонська, які мають ряд відмінностей як в питанні організації діяльності нотаріусів, так і в порядку добору на посаду, притягнення до відповідальності тощо. Україні є ближчою система латинського нотаріату, де нотаріус виконує функції незалежного представника держави, наділеного повноваженнями здійснювати нотаріальні дії від її імені [1]. Водночас, у класичній моделі нотаріату латинського типу, нотаріус діє незалежно та самостійно, особисто несучи відповідальність за свої дії [2]. Виконуючи завдання публічної влади (часто це не тільки засвідчення справжності документів та угод, але й надання консультацій особам щодо правових наслідків їхніх дій), формальна незалежність та неупередженість нотаріуса в країнах нотаріату латинського типу забезпечує довіру до нотаріальних угод, надаючи їм «публічної форми» та довіри [3].

Латинський нотаріат є значущим публічним інститутом, який відіграє важливу роль у захисті прав і законних інтересів учасників цивільно-правових відносин, а також сприяє попередженню правопорушень та

недобросовісних дій, завдяки ретельній перевірці документів і консультуванню сторін щодо можливих правових наслідків їхніх дій [4]. На практиці, така превентивна функція нотаріату допомагає знижувати кількість судових спорів, оскільки сторони завчасно отримують вичерпну інформацію та поради, що дозволяє уникнути непорозумінь та конфліктів [5].

На особливу увагу заслуговує досвід Німеччини, де у Федеральному положенні про нотаріат визначено, що «нотаріус є незалежною посадовою особою, відповідальною за посвідчення юридичних угод та виконання інших завдань у сфері превентивного правосуддя» (параграф 1 Федерального положення про нотаріат Німеччини («Bundesnotarordnung»)) [6]. На відміну від адвокатів, нотаріуси не належать до вільних професій, а є представниками державної влади. При цьому, з іншого боку, нотаріуси також не є державними службовцями, а є незалежними посадовими особами, які не підпорядковуються жодним особистим розпорядженням чи вказівкам, пов'язаним з предметом діяльності. Фактично, статус нотаріуса як посадової особи виключає вільне право займатися нотаріальною практикою, а замість цього, німецькі землі призначають стільки нотаріусів, скільки необхідно для забезпечення регульованого розвитку нотаріату [7]. Дані обмеження передбачені також і у Федеральному положенні про нотаріат, а саме у параграфі 4 [6]. Тому, навіть якщо кандидати можуть довести свою професійну кваліфікацію, вони не мають законного права претендувати на посаду нотаріуса.

Попри радикальність такого законодавчого регулювання, статус нотаріуса як посадової особи в Німеччині, який обмежує вільне право займатися нотаріальною практикою, є важливим аспектом регулювання даної професії. По-перше, регульована система призначення нотаріусів дозволяє контролювати якість послуг, що надаються, та забезпечувати високий рівень професіоналізму, оскільки лише найкращі та найбільш кваліфіковані кандидати отримують доступ до професії. По-друге, така система обмежує конкуренцію на ринку нотаріальних послуг, оскільки відсутність вільного

права на зайняття нотаріальною практикою може призвести до монополізації нотаріальних послуг та сприяти підвищенню їх вартості для клієнтів. По-третє, чітке державне регулювання у даній сфері допомагає забезпечити їх рівномірний розподіл по всій території країни, що сприяє кращій доступності нотаріальних послуг для населення, що у свою чергу сприяє соціальній справедливості та рівному доступу до правових послуг. По-четверте, відсутність автоматичного права претендувати на посаду нотаріуса, навіть за наявності необхідної кваліфікації, з однієї сторони може бути розглянута як обмеження особистих свобод, однак, з іншого боку таке правило націлене на забезпечення відповідності кандидатів високим стандартам та збереження громадського інтересу.

Заслуговує на увагу також і те, що у Німеччині є два типи нотаріальних контор: «тільки нотаріуси» («Nurnotare») (Баварія, Гамбург, Мекленбург-Передня Померанія, Саксонія та інші) та здійснення нотаріальної діяльності на додаток до професії адвоката («Anwaltsnotare») (Берлін, Гессен, Нижня Саксонія, Шлезвіг-Гольштейн та інші). У землі Баден-Вюртемберг, як історичний пережиток, все ще існують районні нотаріуси («Bezirksnotare»), які на відміну від звичайної системи є державними службовцями федеральної землі [7].

Особливості професійної освіти та підготовки нотаріуса у Німеччині полягають у тому, що нотаріус спочатку проходить ту саму процедуру навчання, що й німецькі судді та адвокати [8]. У параграфі 5 Федерального положення про нотаріат зазначено, що нотаріусом може бути призначений лише той, хто особисто та професійно підходить до цієї посади, є фізично здоровим (про що вказується у медичному висновку) та не досягнув на момент подання заяви про призначення нотаріусом 60 років. При цьому, непридатним є той кандидат, який: винний у поведінці, що робить його негідним виконувати нотаріальні повноваження; має незадовільний стан здоров'я або перебуває у фінансовому занепаді (у стані банкрутства) [6].

Для вступу на посаду нотаріуса у Німеччині кандидат повинен успішно склас-

ти нотаріальний професійний іспит. Даний спеціальний іспит підтверджує наявність необхідного обсягу професійної кваліфікації для здійснення нотаріальної діяльності та поділяється на письмову та усну частини, а екзаменаційний матеріал даних складових іспиту охоплює всю сферу нотаріальної службової діяльності.

Письмовий іспит на посаду нотаріуса включає чотири контрольні завдання, які перевіряють спеціальні знання екзаменованих та їхню здатність розробити юридично коректні рішення в обмежений час. Кожну роботу оцінюють два екзаменатори незалежно один від одного. Якщо їхні оцінки не різняться більше ніж на три бали, визначається середнє значення, однак, якщо є значні розбіжності у балах, роботу оцінює третій екзаменатор, який може вибрати одну з оцінок або встановити середній бал. Екзаменований не допускається до усного іспиту і вважається таким, що не склав іспит, якщо більше одного письмового завдання оцінено менше ніж 4,00 бали або загальна середня оцінка нижча за 3,50 бали. Усний іспит триває 45 хвилин і включає презентацію нотаріального завдання. Його проводить комісія з трьох членів, серед яких один представник державної судової адміністрації та один нотаріус. Іспит вважається складеним, якщо загальна сума балів не менше 4,00. Якщо іспит не складено, його можна повторити один раз, а також дозволяється повторна спроба для підвищення оцінки [6].

У Франції нотаріус є державним службовцем, якому держава доручає державну службу [9] та який призначається на посаду міністром юстиції. З огляду на це, держава делегує частину публічних повноважень нотаріусу для виконання його місії у суспільстві, зокрема, вона забезпечує реальні прерогативи публічної влади представникам нотаріальної діяльності. Однак, навіть незважаючи на те, що нотаріус наділений публічною владою, він виконує свої функції в ліберальних рамках, забезпечуючи таким чином сучасну форму публічної служби без будь-яких витрат для держави, оскільки він бере на себе економічну відповідальність за свою контору [10]. Фактично, він ліберальний професіонал, так як йому платять його

клієнти, а не платники податків, відповідно до встановлених державою нотаріальних тарифів.

Правовий статус нотаріуса у Франції регулюється Ордонансом від 1945 року про статус нотаріусів. Зокрема, у статті 1 зазначено, що «нотаріуси є державними посадовими особами, створеними для отримання всіх актів і контрактів, яким сторони повинні або бажають надати характер автентичності актам державного органу, а також для забезпечення їх дати, зберігання депозиту, доставки масових речей та відправлення» [11].

Нотаріус може займатися своєю професією або як фізична особа, або як частина юридичної особи (за винятком організаційно-правових форм, які надають своїм партнерам статус комерсанта) або як працівник фізичної чи юридичної особи, що має нотаріальний офіс. Кожна компанія повинна включати серед своїх партнерів принаймні одного нотаріуса, який відповідає умовам, необхідним для виконання своїх функцій. У Франції є обов'язком практикуючого нотаріуса здійснювати безперервне професійне навчання. Крім того, Вища рада нотаріату повинна забезпечувати доступ до нотаріальних послуг на всій національній території з огляду на суспільну важливість нотаріальної діяльності [11].

Згідно із Законом про організацію нотаріату, нотаріуси у Франції припиняють свої повноваження з досягненням сімдесяти років. Однак, з дозволу міністра юстиції вони можуть продовжувати виконувати свої функції до дня складення присяги їхнім наступником протягом періоду, який не може перевищувати дванадцяти місяців [12]. У відповідності до статті 7 даного Закону, функції нотаріусів несумісні з функціями суддів, урядових уповноважених судів, їх заступників, секретарів, судових виконавців, осіб, відповідальних за збір прямих і непрямих внесків, суддів, секретарів і судових виконавців мирових суддів, комісарів поліції і комісії з продажу. При цьому, будь-яка особа, яка відповідає вимогам національності, здібностей, доброї репутації, досвіду та страхування, призначається міністром юстиції нотаріусом у регіонах, де створення нотарі-

альних контор є корисним для посилення наближення або пропозиції послуг (ст. 4 Закону).

Здійснюючи аналіз даного Закону, слід звернути увагу на те, що саме він визначає ключові аспекти діяльності нотаріусів, зокрема питання які стосуються несумісності посад. Так стаття 7 Закону встановлює, що функції нотаріусів несумісні з низкою інших посад, включаючи суддів, урядових уповноважених, секретарів суду та інші. Це положення має вагомe значення, оскільки сприяє запобіганню конфлікту інтересів та створює умови для забезпечення незалежності та об'єктивності нотаріусів. Крім того, це сприяє вузькій спеціалізації та професійності нотаріусів, що підвищує якість надання нотаріальних послуг.

Ще один цікавий аспект стосується призначення нотаріусів на посаду. Так стаття 4 передбачає, що міністр юстиції призначає нотаріусів у регіонах, де це необхідно для покращення доступу до послуг. Призначення базується на відповідності вимогам національності, здібностей, доброї репутації, досвіду та страхування. З однієї сторони, такий порядок призначення дозволяє здійснювати державний контроль за призначенням нотаріусів та забезпечити високі стандарти професіоналізму і етики. З іншої сторони, призначення нотаріусів у регіонах, де це необхідно, сприяє кращій доступності нотаріальних послуг для населення. Однак, як показує практика, такий порядок призначення може містити і ряд ризиків, оскільки може бути повільним і бюрократичним, що може призвести до затримок у забезпеченні нотаріальними послугами. Крім того, процес призначення може бути суб'єктивним, що може призвести до непрозорості і можливої корупції.

Таким чином, законодавство про нотаріат у Франції має свої сильні сторони, зокрема захист від конфлікту інтересів та забезпечення доступності нотаріальних послуг. Проте існують і недоліки, такі як можливість втрати досвідчених кадрів та ризик централізованої бюрократії, що може свідчити про необхідність збалансування контролю та ефективності системи нотаріату.

Висновки

Аналізуючи латинську модель нотаріату на прикладі Німеччини та Франції, можна зробити декілька ключових висновків. По-перше, нотаріуси в обох країнах є незалежними посадовими особами, що підкреслює їх важливу роль у забезпеченні відповідності правочинів нормам права та захисту інтересів сторін, що у свою чергу сприяє високому рівню довіри до нотаріальних дій та знижує кількість судових спорів завдяки попередній консультації та перевірці документів. По-друге, Німеччина та Франція мають різні підходи до призначення нотаріусів. У Німеччині держава суворо контролює кількість та якість нотаріусів через обмеження вільного права на зайняття нотаріальною практикою. У Франції також має місце державний контроль, де призначення нотаріусів відбувається міністром юстиції, що забезпечує високі стандарти професіоналізму. По-третє, у Німеччині нотаріуси проходять той самий навчальний шлях, що і судді та адвокати, із суворими вимогами до професійної кваліфікації. У Франції також передбачені високі стандарти освіти та постійне професійне навчання. По-четверте, обидві країни забезпечують рівномірний доступ до нотаріальних послуг (зокрема і через державне регулювання та контроль за призначенням нотаріусів), що сприяє соціальній справедливості. По-п'яте, законодавство обох країн передбачає несумісність нотаріальної діяльності з іншими посадовими функціями, що сприяє уникненню конфлікту інтересів та збереженню об'єктивності нотаріусів. Також, у Франції нотаріуси працюють в умовах економічної незалежності, фінансуючи свою діяльність за рахунок клієнтів, що дозволяє їм залишатися ліберальними професіоналами, незважаючи на делегування їм частини публічних повноважень.

Досвід Німеччини та Франції може бути корисним для України з огляду на необхідність зміцнення незалежності нотаріусів шляхом посилення законодавчих гарантій та чіткого розмежування їхніх функцій задля забезпечення неупередженості та довіри до нотаріальних дій. Крім того, важливо впровадити належні механізми контролю за кількістю нотаріусів та забезпечити рів-

номірний розподіл нотаріусів по території країни, щоб усі громадяни мали рівний доступ до нотаріальних послуг. Також варто посилити вимоги до освіти та професійної підготовки нотаріусів (наприклад, передбачити обов'язкове проходження спеціалізованих курсів тощо), забезпечуючи високу якість нотаріальних послуг. Видається, запозичення досвіду Німеччини та Франції може допомогти Україні підвищити довіру до нотаріальних дій, а також сприяти соціальній справедливості та доступності нотаріальних послуг для всіх громадян.

Література

1. Шевчук Л. Основоположні принципи латинського нотаріату та їх реалізація в Україні: історико-правовий аспект. *Вісник Львівського університету*. Серія: Юридична. 2018. Вип. 66. С. 103–110. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnu_yu_2018_66_13

2. Ільєва Н. В. Зарубіжний досвід здійснення нотаріальної діяльності та його адаптація до вітчизняної системи нотаріату. Конституційно-правовий вимір в розвитку правової системи України: матеріали Міжнарод. наук.-практ. конф., присвяч. 95-річчю з дня народження д-ра юрид. наук, професора Стрельцова Льва Михайловича (1918-1979). м. Одеса, Четверті юрид. читання, 25 жовтня 2013 року. С. 41–46. URL: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/am/123456789/5250/1/41-46.pdf>

3. Wolf, C.R. (1999). Notaries in Germany. In: Tremml, B., Buecker, B. (eds) *Key Aspects of German Business Law*. Springer, Berlin, Heidelberg. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-662-08065-8_11

4. Гончарова А.В., Шестак О.В. Особливості правового регулювання здійснення нотаріальної діяльності: український та європейський досвід. *Правові горизонти*. Випуск 14 (27). 2019. С.16-27. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/download/123456789/72970/1/Honcharova_osoblyvosti_pravovoho_rehuliuвання.pdf;jsessionid=75896463E3E2387639E16B4552C7B133

5. Ковальчук С. Зарубіжний досвід адміністративно-правового регулювання нотаріальної діяльності. *Підприємництво, господар-*

ство і право. Випуск 2. 2019. С. 101-104. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/2/20.pdf>

6. Bundesnotarordnung. URL: <https://dejure.org/gesetze/BNotO/1.html>

7. Schmid, C. U. (2012). The Dutch and German Notarial Systems Compared. (ZERP-Arbeitspapier, 2). Bremen: *Zentrum für Europäische Rechtspolitik (ZERP) an der Universität Bremen*. URL: <https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:0168-ssoar-62448-3>

8. Ільїна Ю.П. Особливості правового статусу нотаріуса у деяких зарубіжних країнах. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Юриспруденція*. № 5. 2013. С. 148-152.

9. Орзіх Ю.Г. Нотаріат у країнах Європи. *Актуальні проблеми держави і права*. Випуск 66. 2012. С. 208-216.

10. Le rôle du notaire. URL: <https://www.notaires.fr/fr/profession-notaire/role-du-notaire-et-ses-principaux-domaines-d'intervention/le-role-du-notaire>

11. Ordonnance 1945 relative au statut du notariat. URL: <https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/LEGITEXT000006069175>

12. Loi contenant organisation du notariat. URL: <https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/LEGITEXT000006070994>

References

1. Shevchuk L. Osnovopolozhni pryntsyppy latynskoho notariatu ta yikh realizatsiia v Ukraini: istoryko-pravovyi aspekt [Fundamental principles of Latin notary and their implementation in Ukraine: historical and legal aspect]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriya: Yurydychna*. 2018. Vyp. 66. S. 103–110. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnu_yu_2018_66_13. [in Ukrainian].

2. Ilieva N. V. Zarubizhnyi dosvid zdiisnenia notarialnoi diialnosti ta yoho adaptatsiia do vitchyznianoj systemy notariatu [Foreign experience of notarial activities and its adaptation to the national notary system]. *Konstitut-siino-pravovyi vymir v rozvytku pravovoi systemy Ukrainy: materialy Mizhnar. nauk.-prakt. konf., prysviach. 95-richchiu z dnia narodzhennia d-ra yuryd. nauk, professora Streltsova Lva Mykhailovycha (1918-1979)*. м. Одеса, Четверті yuryd. chytannia, 25 zhovtnia 2013 roku.

S. 41–46. URL: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/5250/1/41-46.pdf>. [in Ukrainian].

3. Wolf, C.R. (1999). Notaries in Germany. In: Tremml, B., Buecker, B. (eds) Key Aspects of German Business Law. Springer, Berlin, Heidelberg. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-662-08065-8_11. [in English].

4. Honcharova A.V., Shestak O.V. Osoblyvosti pravovoho rehuliuвання zdiisnennia notarialnoi diialnosti: ukrainskyi ta yevropeyskyi dosvid [Peculiarities of legal regulation of notarial activities: Ukrainian and European experience]. *Pravovi horyzonty*. Vypusk 14 (27). 2019. S.16-27. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/72970/1/Honcharova_osoblyvosti_pravovoho_rehuliuвання.pdf;jsessionid=75896463E3E2387639E16B4552C7B133. [in Ukrainian].

5. Kovalchuk S. Zarubizhnyi dosvid administratyvno-pravovoho rehuliuвання notarialnoi diialnosti [Foreign experience in administrative and legal regulation of notarial activities]. *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo*. Vypusk 2. 2019. S. 101-104. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/2/20.pdf>. [in Ukrainian].

6. Bundesnotarordnung. URL: <https://dejure.org/gesetze/BNotO/1.html>. [in German].

7. Schmid, C. U. (2012). The Dutch and German Notarial Systems Compared. (ZERP-Arbeitspapier, 2). Bremen: Zentrum für Europäische Rechtspolitik (ZERP) an der Universität Bremen. URL: <https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:0168-ssoar-62448-3>. [in English].

8. Iliina Yu.P. Osoblyvosti pravovoho statusu notariusia u deiakykh zarubizhnykh krainakh [Peculiarities of the legal status of a notary in some foreign countries]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu*. Seriiia Yurysprudentsiia. № 5. 2013. S. 148-152. [in Ukrainian].

9. Orzikh Yu.H. Notariat u krainakh Yevropy [Notaries in European countries]. *Aktualni problemy derzhavy i prava*. Vypusk 66. 2012. S. 208-216. [in Ukrainian].

10. Le rôle du notaire. URL: <https://www.notaires.fr/fr/profession-notaire/role-du-notaire-et-ses-principaux-domaines-d'intervention/le-role-du-notaire>. [in French].

11. Ordonnance 1945 relative au statut du notariat. URL: <https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/LEGITEXT000006069175>. [in French].

12. Loi contenant organisation du notariat. URL: <https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/LEGITEXT000006070994>. [in French].

Anzhela Medynska

**ORGANISATION, APPOINTMENT
AND REGULATION OF THE NOTARY'S
PROFESSIONAL ACTIVITY IN GERMANY
AND FRANCE**

This article analyses in detail the classical models of the Latin notary on the example of Germany and France, comparing their features and impact on society. Attention is focused on the organisation of notaries' activities, the process of their selection and training, as well as their role in protecting the rights and legitimate interests of citizens, where notaries act as independent representatives of the state. The author emphasises the importance of professional qualifications and independence of notaries, as well as the importance of regulatory framework in this area to ensure high quality of services. The author examines the advantages and disadvantages of notary legislation in Germany and France, in particular, with regard to control over the appointment of notaries and their role in society.

It is emphasised that the experience of Germany and France may be useful for Ukraine in terms of the need to strengthen the independence of notaries by strengthening legislative guarantees and clearly delineating their functions to ensure impartiality and trust in notarial acts. Attention is focused on the need to introduce appropriate mechanisms to control the number of notaries and ensure an even distribution of notaries throughout the country so that all citizens have equal access to notarial services. It is stated that borrowing from the experience of Germany and France can help Ukraine to increase confidence in notarial acts, as well as to promote social justice and accessibility of notarial services for all citizens.

Keywords: *notary, appointment of a notary, notarial services, legal status of a notary, qualification, independence of a notary, availability of notarial services.*